

יָקָח נָא מַעַט מַיִם וְרָחֲצוּ רַגְלֵיכֶם

אם קראתם היטב את תחילת הפרשה, אולי שמתם לב לדבר מוזר. אברהם אבינו, שממנו אנחנו למדים איך להכניס אורחים, עושה הכל למען אורחיו. חז"ל אפילו מספרים לנו שאברהם שחט (או ציווה לשחוט) שלש בהמות כדי שכל אחד מהאורחים יקבל מנה מיוחדת אשר יש ממנה רק אחת בכל בהמה. אולם, בנוגע למים... כתוב בפסוק: "יָקָח נָא מַעַט מַיִם". האם פתאום אברהם נעשה חסכן וקמצן? ודווקא במים!?

אלא, כשקוראים את הפסוקים ניתן להבחין שהיו מלאכות שאברהם עשה בעצמו לכבוד האורחים, והיו מלאכות שאברהם עשה על ידי שליח. במלאכות שהוא עשה בעצמו הוא לא חסך כל מאמץ ליהנות את אורחיו. במלאכות שנעשו על ידי אחרים, נזהר אברהם שלא להטריח יותר מידי את שליחיו. לגבי המים כתוב: "יָקָח נָא", כלומר, על ידי אחר: לכן אברהם אמר "מעט מים", כדי לא להטריח את השליח.

פעם, אָקָד מתלמידיו הָאֲמִידִים שֶׁל רַבִּי יִשְׂרָאֵל סְלֵנְטֶר הִזְמִינוּ לְסֻעֻדַת לַיִל שָׁבַת. רַבִּי יִשְׂרָאֵל אָמַר לְתַלְמִידוֹ שֶׁהוּא אֵינוֹ מְסַכֵּם לְהִתְאַרְךָ בְּשׁוּם מְקוֹם לִפְנֵי שְׂנֵדֵעַ אֶת כָּל סֻדְרֵי הַבֵּית. תַּלְמִידוֹ מָהָר לְהַרְגִיעַ אֶת רַבִּי יִשְׂרָאֵל שֶׁכָּל הַמְּזוֹן שֶׁהוּא קוֹנֶה בְּשֵׁר וּמִטְבָּחוֹ מִנְהֵל בְּיַדִּי אִשָּׁה טוֹבָה, אֲלֵמָנָה שְׂעוּבָדָת אֲצִלוֹ בְּבֵית. אִשָּׁה זוֹ גַם מְגִיֶּשֶׁה אֶת הָאֵכָל בְּבֵית. "בְּכָל לַיִל שָׁבַת אֲנִי עוֹרָךְ סֻעֻדַת שָׁבַת בְּרַב פֶּאֶר וְאֲנִי מְאֵרִיכִים בְּדַבְרֵי תוֹרָה בֵּין מְנָה לְמְנָה עַד שֶׁעָה מְאַחֶרֶת". לְאַחֵר שֶׁרַבִּי יִשְׂרָאֵל שָׁמַע אֶת כָּל הַלִּיכּוֹת בֵּיתוֹ שֶׁל הָאִישׁ הוּא הִסְכִּים לְהִתְאַרְךָ, אָבֵל בְּתֵנָאִי שֶׁיִּקְצְרוּ אֶת מִשְׁךְ הַסֻּעֻדָּה.

בְּאוֹתוֹ לַיִל שָׁבַת רַבִּי יִשְׂרָאֵל הִתְאַרְךָ אֲצֵל תַּלְמִידוֹ. הַסֻּעֻדָּה הָיְתָה קְצָרָה. אָכְלוּ מְנָה אַחֵר מְנָה, דָּגוּ רַק קֶצֶת בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וּבָכָר הָיוּ מוֹכְנִים לְכַרְפַּת הַמְּזוֹן. לִפְנֵי בְּרַכַּת הַמְּזוֹן פָּנָה בְּעַל הַבֵּית הָעֲשִׂיר לְרַבִּי יִשְׂרָאֵל וְשָׂאֵל אוֹתוֹ, "מַדּוּעַ בִּקְשָׁתָּ שְׂנֻקָצָר כָּל כֹּךָ בְּסֻעֻדָּה? הֲאִם מְצָאתָ פָּגָם בְּמִנְהַגִּי לְהַאֲרִיךְ בְּסֻעֻדַת שָׁבַת?"

רַבִּי יִשְׂרָאֵל בִּקֵּשׁ שִׁיקָרָאוּ לְאֲלֵמָנָה שְׂעוּבָדָת בְּמִטְבָּח, וְאָמַר לָהּ: "אֲנִי מְבַקֵּשׁ סְלִיחָה מִמֶּךָ. אֲנִי מְקַנֶּה שְׁלֹא הִטְרַחְתִּי אוֹתָךְ יוֹתֵר מִדִּי בְּזָה שְׂדֵרִישְׁתִּי לְקַצֵּר אֶת הַסֻּעֻדָּה וְנִאֲלַצְתָּ לְהַגִּישׁ אֶת כָּל הַסֻּעֻדָּה בְּזִמְנוֹ קָצֵר".

הָאִשָּׁה הִשִּׁיבָה: "הֶהָפָךְ! אֲנִי מוֹדָה לָךְ! הֵייתִי רוֹצֶה שְׁתִּתְאַרְךָ פֹּה כָּל שָׁבַת. בְּעַל הַבֵּית נוֹהֵג לְהַאֲרִיךְ בְּסֻעֻדָּה בְּלִיל שָׁבַת, וְאֲנִי חִיָּבָה לְהִשָּׂאֵר עַד סוּיָם הַסֻּעֻדָּה. לְאַחֵר שֶׁבִשְׁלֹתִי כָּל הַיּוֹם לְכַבּוֹד שָׁבַת אֲנִי בִקְשִׁי מִצְלִיחָה לַעֲמֹד וּלְהַגִּישׁ אֶת הַמְּנוֹת לְשִׁלְחָן. הַשְּׁבוּעַ הַכֹּל נִגְמַר בְּשִׁעָה מְקַדְּמָה וְאֲנִי יְכוּלָה לְצַאת לְבֵיתִי".

לְאַחֵר שֶׁשָּׁמְעוּ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה פָּנָה רַבִּי יִשְׂרָאֵל לְמֵאֲרָחוֹ, "לְהַאֲרִיךְ בְּדַבְרֵי תוֹרָה וּבְסֻעֻדַת שָׁבַת זֶה מְנַהֵג יָפֵה - אָבֵל לֹא בִאֲשֶׁר זֶה בָּא עַל חֻשְׁבוֹן אַחֲרִים". יְלֻקוּט לֶקַח טוֹב (מִפִּי הַשְּׁמוּעָה)

שאלות לשולחן שבת-

- *מדוע רבי ישראל ביקש לדעת את כל סדרי הבית של מארחו בטרם הסכים לקבל את הזמנתו?
- *אם אברהם נזהר כל כך מלהטריח אחרים באשר מדבר במצוה, מה זה אומר לנו לגבי מי שעושה עבירות על חשבון אחרים?